

Чаноби Сирочидин Аслов,

Вазири корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Чанобон,

Мухтарам ҳамкасбон,

Иҷозат фармоям ба Ҳукумати Тоҷикистон, Созмони Милали Муттаҳид, Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо ва Иттиҳоди Аврупо барои ташкили конфронси мазкур изҳори миннатдорӣ намоям. Афзоиши таҳдиди ин вирус ба ҳаёт ва арзишҳои мо чунон аст, ки ин ҳамҷомад қариб дар тамоми ҷаҳон муҳим маҳсуб мешавад. Тоҷикистон бомуваффақона мубориза бурд, ғалаба қард ва мавҷи терроризмро барҳам дод ва ин қорро дар даврае, ки яке аз даҳсолаҳои хатарноктарин мешуморам, ба анҷом расонид.

Ин даврае буд, ки манфиатҳои пуркуват, ки аксар вақт аз ҷониби давлат пуштибонӣ меёфтанд, барои омӯзишҳо ва ғуруҳҳои ба монанди «Толибон», «Ал-Қоида» ва филиалҳо, барои паҳн кардани бесарусомонӣ дар минтақаҳои мавриди ҳадаф сафарбар қард мешуданд. Тоҷикистон, ки бо ҷолиҳои худ рӯ ба рӯ шуда буд, ба ном Иттиҳоди муҳолифини тоҷик, ки миёни он ҳизби наҳзат буд, истило қард. Мо бояд маънои ин дастовардро эътироф ва дарқ намоем. Ҳамин тариқ Тоҷикистон пеши роҳи сироятёбиеро, ки метавонист тамоми Осиёи Марказиро мубтало қард, бо шарикони идеологӣ то баҳри Каспию Сиёҳ ва Левантеву Ироқ мепаёваст, гирифт. Ман нозукписанд нестам. Таърих моро сабаки ҷиддӣ меомӯзад: вақте ки ягон ҷизе галат меавад метавонад аз назорат барояд.

Мо бояд Президент Эмомалӣ Раҳмон, қудрати қувваҳои амниятии ӯ ва рӯҳияи мардуми тоҷикро барои роҳ наодан ба табдилёбии ҷолиҳои хатарнок ба ғоҷиҳои идоранашаванда, ки талафоти зиёд диданд, табрик намоем.

Дар баробари ин, мо бояд эътироф намоем, ки гарчанде ду даҳсола қабл дар ҷанги бузург ғалаба ба даст омада бошад, он ҳоло ҳам ба охир нарасидааст. Гурӯҳҳои нав дар пешоҳанг пайдо шуданд. Гирдбоди ин муноқишаи ҷаҳонӣ Афғонистон, ки мардуми он ҳамагӯза далерии қаҳрамонона дар воқеаи баъди ҳодисаҳои доимӣ нишон медиҳанд, ки ҷӣ гуна онҳо бо душмане, ки аз ҷониби роҳбаронашон дастгирӣ ва паноҳгоҳ меёбанд, дар муборизаҳои беаҳмон мубориза мекунанд, бокӣ мемонад. Дунё бояд қасонеро ҷонибдорӣ намояд, ки бо ҳуни худ онро муҳофизат мекунанд.

Ҷанги дарозмуддатро бар зидди терроризм мебошад дар се ҷанба бурд. Ҷанбаи якум шиносӣ; дар майдони ҷанг, ман метавонам бо итминон илова намоям, ки ҳадамоти амният ва иқтишофии ҳар як ҳукумати ҳукукбунёд дар ин самт ба ҳадди қобилиятҳои сафарбар шудаанд.

Ҷанбаи дуюм нозуктар аст. Ин майдони ҷанг дар шуур аст, ки дар он тухми ифротгаро шудан бо инқори зиёд аз ҷониби шахсони ба ғумроҳӣ оваранда, ки ҳудро ҳамчун роҳбар мешуморанд, кошта мешавад. Мо бояд ба ин ҷонибдорони миссияҳои ҳудқушӣ ва ҳимоятгарони бесарусомонӣ бо далерии эътиқодамон ҷавоб диҳем. Қанорагирӣ, гузашт ва ҳатто овози пасти танҳо терроризмро бардурӯғ сафед мекунанд. Иҷозат фармояд бори дигар аз таҷрибаи мизбононамон, ки дар фикру рафтори ҳуд равшании намунавӣ нишон доданд, мисол орам.

Тоҷикистон ҳизби наҳзатро бидуни шарту шароити ҳамчун ташкилоти террористӣ манъ кард. Иҷозат диҳед, ин қарорро ба воқуниши диалектиқӣ микӯсӣ намоям. Идеологияҳои ин ҳизб зери мафҳуми «наҳзат» ҷӣ маъно доранд? Чун мусулмон ман ба таваллуди Исломи бовар дорам, зеро ки таваллуд аз Ҳудованд омадааст. Ин наҳзати қалбақӣ — қори одамони ғумроҳ аст. Ҳудованд Исломо қосиди сулҳ офаридааст. Ин одамони бадғумонанд, ки Исломо ба воқитаи асбоби ҷанг табдил додаанд. Ҳудованд Исломо ба эътимоди плюрализм табдил дод: Қуръони Қарим мефармояд: «Лақум диниқум вал ядим» (Имони Шумо барои Шумо ва имони ман барои ман). Роҳбарони ғумроҳи наҳзатӣ имонро ба зулми одамони дигар дину эътиқод табдил додаанд.

Ҷанбаи сеюм иқтисодӣ аст. Қӯшиши марқази чавонон дар асри 21 неӯаҳволии баробар мебошад. Агар баробарии иқтисодӣ набошад, бояд ҳадди ақал адолати иқтисодӣ бошад. Ин ҷавоби дақиқ ба радикализиати аст; дар суҳанони сарвазир Нарендра Модӣ муҳтасар ифода шудааст: «Қаб ки саас, қаб ка викаас» (Яқчо мемонем ва яқчо рушд мекунем) Ин фалсафа ба сиёсати хориҷии мо низ даҳл дорад. Мо бо терроризм дар Афғонистон бо тамоми роҳҳо мубориза мекунем, вале асоситарини онҳо ба рушди инсоният ниғаронидашуда мебошад. Қумақи мо ба Афғонистон беш аз 3 миллиард

долларро ташкил медиҳад ва ҳоло 116 лоиҳаи нав дар 31 музофотро дарбар мегирад.

Роҳҳои кӯтоҳ вучуд надоранд. Терористҳо ва сарпарастони онҳо бо роҳи фиреб одамони аз ҷиҳати иқтисодӣ заифро ба фабрикаҳои худкушии худ ҷалб мекунанд, ҷи гунае, ки ман дар эссеи ҳамчун «ҳаёлпарастии таназзул» тавсиф намудам.

Мо дар Ҳиндустон тавассути рӯҳияи фарҳанги муштаракамон ва пайравии пойдори баробарии эътиқод ва имкониятҳои баробарии иқтисодӣ бо таҳдидҳои радикализатсия рӯбарӯ мешаедем. Дар Ҳиндустон ҳар субҳ бо азон оғоз меёбад, баъдан зангӯлаи маъбади мандир, хониши Гурӯ Грант Соҳиб дар Гурдвара ва рӯзи якшанбе зангӯдаҳои маъбадҳо садо медиҳанд.

Дӯстон мо ба он хотир ин ҷо ҷамъ омадаем, ки ҳаёт ва тамаддунамонро муттаҳид ва муҳофизат намоем. Мо бояд на танҳо душманони алоҳида, балки ҳамаи системаҳои дастгирии онро ошкор созем. Мо бояд ба саволҳои ошкоро ҷавобҳои дуруст дошта бошем. Террор аз кучо маблағгузори карда мешавад? Мо бояд маблағи гардши маводи муҳаддирро назорат кунем. Иқдомҳое, ки алҳол аз ҷониби Гурӯҳи мақсадногк оид ба амалиёти (FATF) амалӣ мешаванд, қобили қабуланд ва мо дар муборизаамон бар зидди маблағгузори терроризм устувор хоҳем буд. Мо бояд барои нест кардани терроризми фаросарҳадӣ ҳамкорӣ намоем; дар ҳақиқат, террористон ба давлати миллӣ ва миллат бовар надоранд. Онҳо ба фазое, ки бар эътимод асос ёфтааст, бовар доранд.

Имрӯз мо дар марзҳои инсондӯстӣ нишастаем. Ваҳширо паси дар истодаанд.

Ташаккур.